

Kranier i mosen

**Det gamle rådhus til
VHM**

Glemmer du . . .

Indhold

Forord	s. 3
Hjørrings dåbsattest Ib Hansen, møntentusiast	s. 4
Det gamle rådhus til VHM Mogens Thøgersen, museumsdirektør VHM	s. 5
Kranier i mosen Asger Meulengracht Olsen & Rikke Maring, arkæologer, VHM ...	s. 8
Pakkeløsning til Tollestrupkvinden Nora Salonen, konservator, Bevaringscenter Nordjylland	s. 10
Glemmer du. . . Morten Mejlvang, formand for Hjørring Fotoklub	s. 11
Kommunearkivets institutionsarkiver Lone Venderby, arkivar, Hjørring Kommunearkiv	s. 14
Kort & Godt	s. 15

VHMnyt redaktionen

Ansvarshavende

Chrestina Dahl (che@vhm.dk)

Layout og grafik

Kim Lyng Larsen &
Karsten Winther Jensen
(kwj@vhm.dk)

Adresse

VHMnyt
Vendsyssel Historiske Museum
Museumsgade 3, 9800 Hjørring
Tlf.: 96 24 10 50
ISSN: 1982-1380

VHMnyt udgives af Vendsyssel Historiske Museum (VHM) og udkommer 3 gange årligt. Indlæg til næste nummer af VHMnyt skal være redaktionen i hænde senest den 1. marts 2014 og sendes som elektronisk tekstdokument i wordformat til che@vhm.dk. En artikelside er på ca. 2000 karakterer inkl. mellemrum. Billeder vedhæftes separat og skal være højopløselige i et af følgende formater: jpg, tif, eps eller pdf eller sendes som almindelig hardcopy. Billeder i hardcopy leveres tilbage efter brug. Ved indsendelse af materiale til VHMnyt overlader man alle rettigheder til bladet. VHMnyt forbeholder sig ret til vederlagsfrit at bruge fremsendt materiale i såvel trykt som elektronisk medie.

Forside: Peter Jensen fra Aarhus Universitet indmåler kraniernes placering med totalstation Foto: Rikke Maring, VHM.

Vinterens kulde har fået sit tag uden døre, og det er den perfekte årstid til at sætte sig under tæppet med noget varmt at drikke indenfor rækkevidde, en lunende knude i brændeovnen og noget læsestof ved hånden. Vendsyssel Historiske Museum håber at kunne bidrage til den indendørs vinterhygge med VHMnyt nr. 30.

I dette nummer kan du blandt andet læse om museets overtagelse af det gamle rådhus i Hjørring, om fotoprojektet »Glemmer du...« samt om rengøring og indpakning af en kvinde fra 300-tallet (romersk jernalder).

God læselyst og naturligvis et ønske om en rigtig glædelig jul samt et godt nytår skal der lyde herfra. ■

Billede af Hjørringmønten, hvor bynavnet nævnes for første gang – i den latinske form "HERINGA". Til venstre for det noget primitive portræt af kong Svend Grathe ses tydeligt HERI og til højre NGA. Mønten er ca. 17 mm. i diameter.

Hjørrings DÅBSATTEST

af Ib Hansen | møntentusiast

Navnet Hjørring – på latin "Heringa" træffes første gang på en mønt, der er slået af en møntmester i Hjørring under kong Svend Grathe omkring 1150. Derfor kan vi udnævne mønten til Hjørrings "dåbsattest".

Det er den eneste mønt, som vi kender til, der er lavet i Hjørring – hvad jo til gengæld er sikkert, fordi bynavnet altså nævnes på selve mønten. Mønten er i dag uhyre sjælden, jeg har i mine 60 år som samler kun set to eksemplarer på møntauktioner. Den har raritetsbetegnelsen "R", hvilket betyder, at der blot kendes 7-10 eksemplarer. Det er derfor glædeligt, at to af dem befinder sig, hvor de hører hjemme, nemlig på Vendsyssel Historiske Museum i Hjørring. Det ene eksemplar er fast udstillet på Historisk Arkiv.

Hjørringmønten er en lille brakteat - det vil sige en mønt, der kun er præget på den ene side. Selve ordet stammer fra det latinske bractea, der betyder tyndt metalblik. Der er altså tale om en tynd sølvblanket, som med et prægestempel er slået fra den ene side, der så bliver bagsiden. På grund af et blødt underlag, der kunne give efter, er for-

sidens motiv positivt ophævet, mens bagsiden er tilsvarende fordybet.

De ældste nordiske brakteater stammer fra Norge og er fra tidligt i 1100-tallet. I Danmark sloges brakteater fra 1150'erne til 1160'erne under kongerne Svend, Knud og Valdemar. En del af dem bærer kongenavn, andre bynavne som Aalborg, Aarhus, Horsens, Randers, Viborg og altså Hjørring. Vi kender ikke til møntmestrene – de kan være kommet fra Norge eller fra Tyskland, hvor brakteatprægningen begynder 1140-1150. Svend Grathe havde opholdt sig i to år hos sin svigerfar i Meissen, og inspiration og møntmester kan være kommet herfra.

Mønten er desuden et vidnesbyrd om de urolige tider i tiåret fra 1146 til 1157, hvor hele tre tronarvinger, Svend, Knud og Valdemar, stredes om magten i Danmark. Stridighederne fandt sin afslutning ved slaget på Grathe Hede den 23. oktober 1157, hvor Svend blev dræbt. Herefter var der igen kun én konge i Danmark, Valdemar, der regerede frem til 1182. Valdemarstiden var begyndt. ■

Det gamle rådhus til VHM

af Mogens Thøgersen | museumsdirektør og leder af Historisk Arkiv, VHM

Som det er fremgået af dagspressen, er det blevet aftalt mellem Hjørring Kommune og VHM, at det gamle rådhus fra 1834 overdrages til museet pr. 1. januar 2014.

Vi er på VHM begejstrede ved tanken om, at det fredede, gamle rådhus fra 1834 nu knyttes nærmere sammen med de øvrige bygninger fra samme tid omkring Akseltorv og Museums-gade. Især kan nævnes Provstegården fra sidste halvdel af 1700-tallet, Museumsgade 5 fra 1828, byens første skolebygning fra 1825 i Skolegade 8 (også fredet) og endelig byens første egentlige sygehus fra 1832 i Skolegade 6. Dette fornemme bygningskultur-miljø er en enestående ramme om Vendsyssel Historiske Museum, som altså nu udbygges.

Museet er i gang med at overveje, hvordan rådhuset bedst kan bruges, både på kortere sigt og dels på lidt længere sigt.

En umiddelbar plan for benyttelsen af det gamle rådhus vil være at indrette udstillinger i en del af rådhuset, først og fremmest knyttet til byens historie og især til de funktioner, der har været direkte knyttet til Rådhuset. Der er egentlig tale om et tinghus, idet det frem til 1919 var hjemsted for hele tre politimyndigheder og dommere. Det vil altså kunne blive udstillinger omkring tidligere tiders retsudøvelse i Hjørring, herunder også eksekveringen af straffe. Måske kan der i et kælderlokale indrettes en rekonstruktion af et af de arrestlokaler, som rådhuset oprindeligt rummede. Disse udstillinger vil normalt

kun kunne være åbne ved særlige lejligheder eller i forbindelse med arrangementer, da museet ikke har råd til at bemante to billetsalgssteder.

Hertil kommer, at rådhuset vil give plads for foredrag, som museet altid har savnet plads til, ligesom der vil være gode muligheder for afholdelse af arrangementer, både i regi af museet og andre.

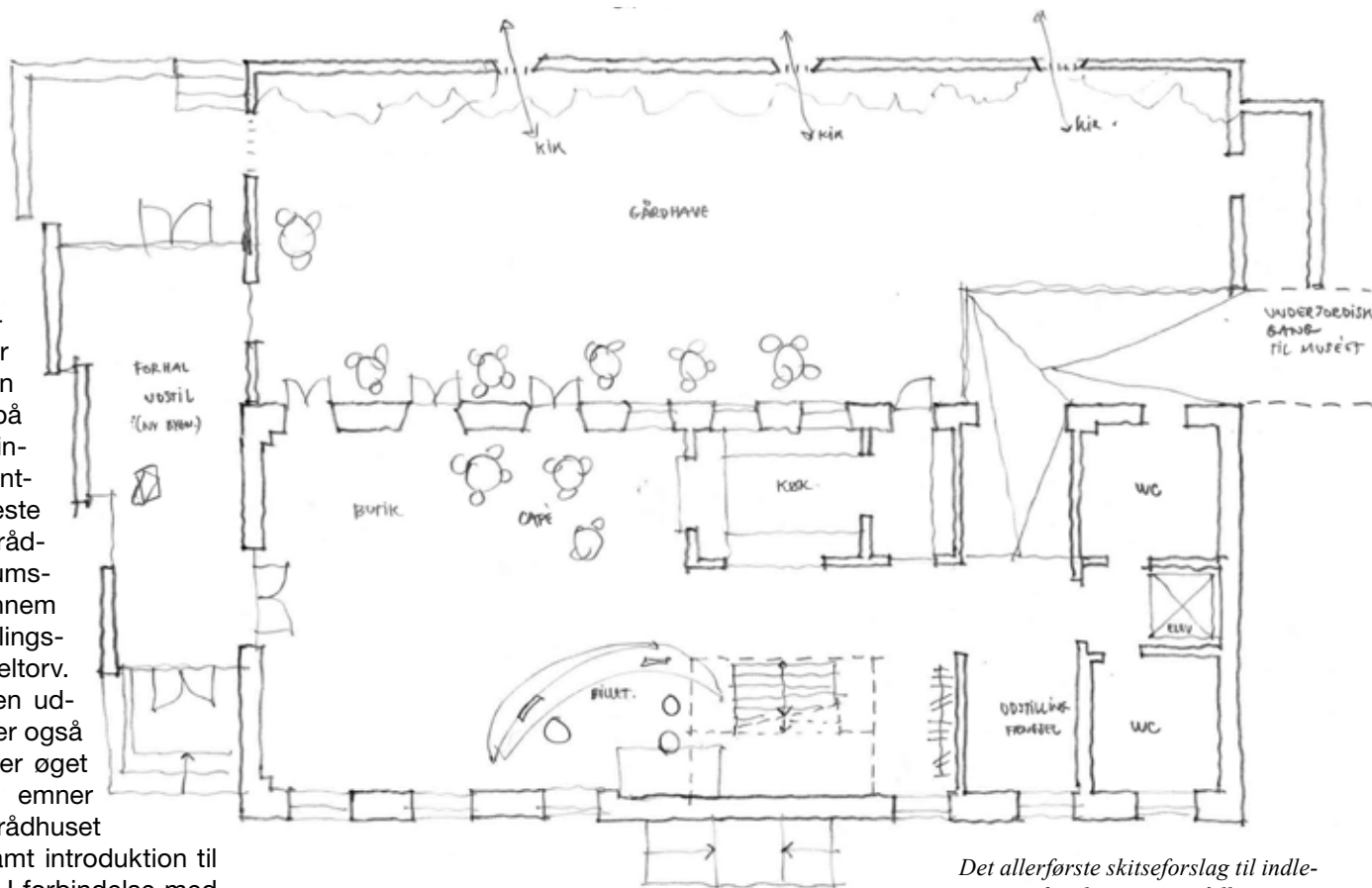
En langt mere vidtgående vision for anvendelsen af det gamle rådhus for VHM vil være at placere museets hovedindgang med billetsalg, museumsbutik og museumscafé i bygningen. Dette forudsætter, for at det kan være økonomisk og driftsmæssigt muligt, at der skabes forbindelse mellem rådhuset og museumskomplekset, f.eks. under jorden. Hvis de fornødne tilladelser og økonomiske midler kan opnås, ville dette give både byen og museet en fantastisk nyskabelse til gavn for begge. Ud over de nævnte, praktiske funktioner vil der stadig være mulighed for at etablere udstillinger om rådhusets historie og om eksempelvis mord og straf, som kan appellere til de besøgende, der her kan blive en særlig oplevelse rigere i forbindelse med deres museumsbesøg.

Vi er allerede på VHM sammen med arkitektfirmaet E + N (den tidligere Exners Tegnestue) ved at udarbejde et projekt for rådhusets anvendelse som hovedindgang for museet, og et nogenlunde færdigt skitseprojekt vil blive færdigt inden årets udgang. Herefter forestår et stort og formentlig langvarigt arbejde med at skaffe finansiering til at gennemføre visionerne.

Projektet rummer en del udfordringer. Først og fremmest er bygningen fredet, hvilket sætter en lang række begrænsninger og kræver mange forhandlinger

med Kulturstyrelsen. Det indgår dog allerede nu i projektet, at vi på en række punkter påtænker at føre bygningen tilbage til en mere oprindelig skikkelse, især hvad angår facaden og ruminddelingen på hovedetagen. Fredningen medfører formentlig også, at den eneste måde at forbinde rådhuset med museumskomplekset er gennem underjordiske udstillingslokaler under Akseltorv. Dette er i sig selv en udfordring, men rummer også fordele, idet det giver øget udstillingsplads for emner med tilknytning til rådhuset og byens historie samt introduktion til det øvrige museum. I forbindelse med at der etableres en underjordisk forbindelse mellem Museumsgade 5 og Provstegården, som kobles til forbindelsen til Rådhuset, løses også problemet med, hvordan den fredede provstegård kobles på det øvrige museumskompleks. Desuden giver det mulighed for, at den nordlige del af Museumshaven kan blive et offentligt tilgængeligt område - igen noget, der vil blive til gevinst for miljøet i den gamle bydel.

Formålet med den underjordiske forbindelse er at muliggøre, at det samlede kompleks kan nøjes med ét billetsalg inkl. museumsbutik og café, og at indgang og udgang til museet findes samme sted. Det er ligeledes vigtigt, at disse funktioner i lavsæsoner kan pas-

Det allerførste skitseforslag til indlevering af underetagen i rådhuset.

ses af én person, hvilket igen betyder, at de skal befinde sig på samme etage i bygningen. Dette kan kun lade sig gøre i underetagen, som derfor påtænkes for størstedelen brugt til disse funktioner, mens hovedetagen tænkes anvendt til udstillinger, foredrag og arrangementer. Underetagen rummer også den fordel, at museumscafeen kan anvende den muromkransede gårdhave, som ligger på rådhusets sydside. En evt. udnyttelse af tagetagen til f.eks. udstillinger vil være vanskelig, fordi det vil kræve ekstra trapper i bygningen. Der resterer stadig en udfordring i forhold til, hvordan adgangsforholdene for publikum ordnes bedst muligt. Det indgår i projektet, at de oprindelige for-

hold omkring hovedtrappen i videst muligt omfang genskabes, samtidigt med at denne trappe skal give adgang både til hovedetage og underetage, hvor altså billetsalg m.v. befinder sig. Trappen giver samtidig direkte adgang til arrangementer, foredrag m.v. på hovedetagen. Det vil dog formentlig være hensigtsmæssigt at etablere en mere direkte adgang for museumsgæsterne til underetagen, formentlig fra øst- eller sydsiden. Dette vil også indebære en større synlighed for museet, i og med at hovedindgangen vil markere sig ud mod den mest trafikerede gade, Nørregade, og over for Stokbrogade, hvorfra mange gående gæster vil komme. ■

Kranier i mosen

af Asger Meulengracht Olsen & Rikke Maring | arkæologer, VHM

Pludselig dukkede der to kranier frem af den opgravede tørv fra drænggrøften i mosen. Hvad der først lignede en gammel bold, var faktisk et menneskekranie med kindtænder, da landmand Finn Jørgensen kiggede nærmere på det, han holdt mellem hænderne. Gravearbejdet blev indstillet, og VHM blev taget med på råd. Sammen med kranierne blev der også fundet skår af keramik fra ældre romersk jernalder i tiden e.Kr.f. Det stod derfor klart, at det kunne dreje sig om et af de sjældne fund af menneskeknogler, der var nedlagt i mosen som rituelle ofringer. I Vendsyssel er der ikke gjort lignende fund siden 1940'erne. Kulturstyrelsen bevilgede de nødvendige midler, og herefter kun-

ne VHM påbegynde en egentlig arkæologisk udgravning af mosen. Overjorden blev fjernet med gravemaskine. Så gik arkæologerne i gang med at skovle de nyere lag af mosens tørvjord bort, så man kunne komme ned til de dybere lag, hvor der måske kunne ligge flere genstande fra jernalderen. Det skulle snart vise sig, at mosen havde flere hemmeligheder i sit sorte tørvedyb. Efter kun to ugers gravning var der kommet seks menneskekranier, et hundekranie, et hestekranie og to bunker af knogler og tænder fra heste op i dagens lys. Hertil kommer et helt lerkar samt skår fra andre knuste kar. Flere kranier, én af knoglebunkerne og lerkarret ser ud til at have været fastholdt

nede i mosen af grene, som er lagt ovenpå. Flere af grenene har hugspor efter bearbejdning med økse eller kniv, som viser, at grenene er samtidige med kranier og lerkar.

De foreløbige undersøgelser tyder på, at vi ud fra fundet kan lære mere om, hvordan man i jernalderen brugte mosen både praktisk til at grave tørvebrændsel i og rituelt til ofringer. Kranierne er nemlig ikke bare gravet ned i mosen, men ser ud til at være nedlagt i huller, som har stået åbne, efter at mosen havde udtjent sin rolle som tørvemose.

Selve mosen går helt tilbage til jægerstenalderen efter istiden, hvor den er begyndt som en sumpet skovmose. Det kan man se af den tætte koncentration af træstammer, grene og kviste, som er så godt bevaret i den våde mosens iltfattige vand, at man i dag let genkender bark fra birk og el og f.eks. de glinsende frø fra bukkeblad, som har vokset i mosen.

I jernalderen har man udnyttet skovmosetørvens brændværdi. Man kan se, at tørvegravningen er sket trinvis i afdelinger af mosen, med skillevægge, som efterhånden er brudt ned til større nedgravningsområder. Kranier, knog-

lebunker og lerkar ser ud til derefter at være anbragt i disse nedgravninger – holdt nede af grene i de mere eller mindre åbentstående vandhuller. Med tiden er mosens åbne vand vokset til med mosser, som har dannet den brune mostørv, der indtil for nylig har holdt på de velbevarede kranier og knogler. Hvordan skal fundene så tolkes? Det står klart, at der ikke kan være tale om egentlige begravelser. Der er ikke fundet spor af underkæber, løse tænder, halshvirvler eller andre legemsknogler fra de seks mennesker. Derfor kan der næppe heller være tale om fund, der kan sammenlignes med de kendte moselig som Grauballemanden og Tollundmanden. Vi ved også, at man almindeligvis i jernalderen begravde de døde i jorden på større og mindre gravpladser. Meget tyder derimod på, at kranierne er lagt ned i mosen nogen tid efter, at de seks personer døde. Måden, kranierne er anbragt på med lerkar og grene, peger på ofringer og ritualer. Præcise dateringer af kranierne vil vise, hvor lang tid mosen er blevet brugt til sådanne ofringer, for de seks kranier ligger i forskellig dybde og er derfor måske ikke samtidige. ■

Hestekranie holdt fast af birkegren.

Udsnit af nedgravningerne med menneskekranier, hestekranier, knoglebunker og lerkar.

Pakkeløsning til "Tollestrup-kvinden"

af Nora Salonen | konservator, Bevaringscenter Nordjylland

Som konservator kommer man af og til i nærkontakt med resterne af et menneske fra fortiden. Det gjorde jeg sidste år med skelettet fra Tollestrup Mose i Vendsyssel Historiske Museums samling. Dette kvindeskelet blev udgravet i 1940 og har, bortset fra en gæsteoptræden på VHMs 100 års jubilæumsudstilling i 1989, ligget på magasin siden, øjensynligt uden ret megen rengøring. I 1995 udtog VHM en prøve af et ribben, der blev kulstof 14-dateret til 300-tallet (romersk jernalder).

"Tollestrup-kvinden" kom til konserveringsværkstedet for at blive rengjort og lagt i anatomisk korrekt orden med henblik på udstilling i den planlagte nyopstilling af VHMs oldtidssamling.

Næsten alle knogler var til stede og i forholdsvis god stand. Det meste af den sure tørvejord kunne fjernes blot med bløde børster. Desværre var overfladen på nogle af knoglerne blevet plettet af mug, hvad der kan skyldes, enten at de endnu har været fugtige, da de blev pakket ned, eller at emballagen er bleven våd under det lange ophold på magasin. Heldigvis var kun overfladen berørt, og problemet mest af æstetisk art. Kraniet var gået i adskillige stykker, sandsynligvis brudt sammen under mosens tryk. Brudstykkerne kunne endnu passes sammen, og et næsten helt kranium kunne bygges op ved at lime dem sammen.

Hovedopgaven var at finde frem til en brugbar indpakning til skelettet. Det skulle nedpakkes i anatomisk korrekt stilling, så at museets personale ved opsætningen af udstillingen let kunne pakke det ud og samle det igen. Løsningen blev at fotografere hver vigtig del af anatomien, pakke den i rigtig orden i særskilte æsker og anbringe fotografiet på låget. Knoglerne fik også mærkesedler med til hjælp ved fremtidig sammensætning, og alle anvendte materialer var syrefri og udvalgte, så at de ikke vil kunne gøre skade på de sarte knogler.

Somme tider, når det kun er genstande, man arbejder med, glemmer man let, at fortidens mennesker var ganske som os. De havde deres egne bekymringer, lykkelige øjeblikke og hverdagsliv. Når man kommer i berøring med et rigtigt menneske fra fortiden, kan man godt komme til at dvæle ved forestillinger om, hvordan deres liv kan have været. Selv om videnskaben endnu ikke er så fremskreden, at den kan få skeletter til at tale, kan den måske give dem en stemme, der kan fortælle os noget værdifuldt om den fortid, vi arbejder så hårdt på at vække til live. ■

(Uddrag af artiklen: Human remains and conservators, Årsberetning 2012 for Bevaringscenter Nordjylland. Oversat af Peter Gravers, lettere redigeret og suppleret af Per Lysdahl)

Medlemmer af Hjørring Fotoklub, 2004. Fotograf: Holger Daugaard HFK.

Glemmer du . . .

af Morten Mejlvang | form. for Hjørring Fotoklub

Der findes næppe mange fotoprojekter, der kan fejre et 10 års jubilæum. Men fotoprojektet »Glemmer du . . .«, der blev igangsat i 2002 med det formål at sikre vore efterkommere et præcist billede af udviklingen i Hjørrings midtby, har rundet 10 års jubilæet.

Fotoprojektet blev iværksat på initiativ af Hjørring Rotary Klub og eksisterer uændret i dag, som et samarbejde mellem Hjørring Rotary Klub, Hjørring Fotoklub og Historisk Arkiv, Vendsyssel Historiske Museum.

Det præcise billede, som vi ønsker at sikre vores efterkommere, er en perio-

disk og tilbagevendende fotografering af byens ejendomme og strøggader. Det skal være muligt at følge udviklingen af ikke blot den enkelte ejendom, men også af eksempelvis Strømgade eller Frederikshavnsvej. Særligt kan udbygningen af Frederikshavnsvej mod øst fremhæves som et godt eksempel på projektets berettigelse. Et andet eksempel er fotografering af bygningsfacaderne i gågaderne, der dokumenterer de enkelte detailbutikker og den ofte hyppige udskiftning af lejemålene, som finder sted. Endelig må man ikke glemme, at forbipasserende, biler, be-

Skolegade 11, Hjørring, 2004. Fotograf: Esben Andersen HFK.

»Hjørring Fotoklub har tidligere dokumenteret ombygningen af Bechs Klædefabrik til Vendsyssel Kunstmuseum og motorvejsåbningen, ligesom fotoklubben var leverandør af fotos i forbindelse med byens 750 års jubilæum i 1993. Hjørring Fotoklub kan i november 2013 fejre 40 års jubilæum.«

klædning og andet, der kommer med på optagelserne, giver et tidstypisk billede af nutiden, der vil være værdifuldt i fremtiden.

Gennem årene er der mindst en gang årligt afholdt et møde mellem de deltagende parter, Henrik Lintner (Hjørring Rotary Klub), Morten Mejlvang (Hjørring Fotoklub) samt Helle Thrane og Mogens Thøgersen (Historisk Arkiv). På mødet drøftes udviklingen af Hjørrings midtby med fokus på erhvervs livet og infrastrukturen, og de enkelte fotoetaper fastlægges.

Fotooptagelserne kan med fremmede øjne virke lidt nørdede. Hjørring Fotoklub stiller typisk med to fotohold. Hvert hold består af mindst tre medlemmer: En fotograf, en registrator, der noterer de enkelte motiver på et særligt skema, og en stigebærer. Stigen anvendes til at opnå den rette højde på kameravinklen, så såkaldte styrtende linjer undgås. Teknisk optages billederne digitalt, og der anvendes en ekstrem vidvinkel på niveauet 14-20 mm.

I projektets seneste år er der ud over bygningsfacaderne også foretaget en

Tv.: Detalje fra Jernbanegade 13, Hjørring, 2004. Fotograf: Jesper Jensen HFK.

Øverst th: St. Kirkestræde 4, Hjørring, 2004. Fotograf: Jesper Jensen HFK.

Nederst th: Østergade 30, Hjørring, 2003. Fotograf: Morten Mejlvang HFK.

registrering af bygningsdetaljer, herunder bygningskunst, gamle mursten, smedejernsgelændere osv.

Når optagelserne er foretaget, forestår der et større udvælgelsesarbejde, da de enkelte motiver ofte er optaget ved forskellige belysninger mv. Efter den endelige udvælgelse printes motiverne og arkiveres elektronisk på dvd. Billederne og den manuelle registrering afleveres til Hjørring Rotary Klub og Historisk Arkiv.

Historisk Arkiv foretager en digital registrering af de enkelte billeder i arkivets

database, hvorefter originalbillederne gemmes i syrefrit papir. Samlet set er der leveret i underkanten af 2.000 fotos til arkivet. Billederne er her tilgængelige for alle interesserede. Betaling for kommerciel brug af billederne skal anvendes til et hjælpeprojekt i Rotarys regi. Den kommende registrering vil omfatte det nye rådhus på Springvandspladsen, Sct. Olai Plads, Strømgade, Stokbrogade, byggeriet på Garni-grunden og Svinget, hvor et nyt spisested er undervejs i den tidligere »Hyggekekrogen«, der lukkede for nogle år siden. ■

Kommunearkivets institutionsarkiver

af Lone Venderby | arkivar, Hjørring Kommunearkiv

Som de fleste ved, dækker kommunearkivets samling alle kommunale arkivalier, fra de første sognekommuner blev oprettet i 1840'erne og til i dag. Hvad færre måske tænker på er, at dette også gælder kommunens mange institutioner. Jeg har eksempelvis brugt det meste af sommeren på at ordne arkivalierne fra flere af kommunens skoler.

Mens vi venter på, at de sidste søm bliver slået i, og væggene malet i kommunearkivets nye lokaler i Sindal, er arbejdsdagen her på arkivet en smule anderledes end normalt. Dette skyldes primært, at alt arkivmaterialet fra rådhuset i Sindal er pakket i flyttekasser og derfor er mindre tilgængeligt. Heldigvis betyder det ikke, at vi har fået mindre at lave, for ud over det sædvanlige arbejde med at svare på henvendelser fra kommunens ansatte og eksempelvis private slægtsforskere har vi mange hylde-meter arkivalier på fjernlageret på Fanøvej, som skal pakkes, registreres og foretages kassationer i. Materialet består hovedsageligt af arkivalier, som vi har modtaget fra de kommunale institutioner og i særlig grad skolerne.

En vigtig del af vores arbejde på kommunearkivet er løbende at indsamle de arkivalier, der er ude af administrativ brug. Så da man i 2011 nedlagde en række landsbyskoler, tilbød vi at ordne deres arkiver. Her i 2013 har vi desuden modtaget en større mængde materiale fra Holmegårdsskolen.

En stor del af det materiale, vi indsamlede i 2011, var ikke bevaringsværdigt, men eksempelvis bilagsmateriale, der skulle gemmes et par år, førend det måtte kasseres. Så ud over at vi nu har fået pakket og registreret alle papirarkivalier fra Skallerup, Vrensted, Lørslev, Rakkeby og Holmegårdsskolen, så er sommeren også blevet brugt på at kassere. De ting, vi ikke gemmer, er eksempelvis bilagsmateriale samt alt, hvad der i forvejen er gemt af kommunens administration, såsom mødereferater fra børne- og kulturudvalget, som skolerne blot har modtaget til orientering.

Status lige nu er, at alle papirarkivalier fra de nævnte skoler er registreret færdig, men derudover har vi modtaget over 1000 billeder; både klassebilleder og fotos fra forskellige arrangementer, som har været afholdt på skolerne. Vi har efterhånden fået gjort et godt indhug i denne kæmpe opgave med at få indskannet og registreret de mange billeder, men der er stadig et stykke vej, før vi er i mål.

Og når vi en dag er færdige, mon ikke vi så i mellemtiden allerede har modtaget en masse nyt materiale, der skal gennemgås og registreres? Så snart vi kommer på plads i vores nye lokaler i Sindal, har vi eksempelvis en aftale med Sindal og Bindslev skoler om, at vi ligeledes skal modtage deres arkivalier. Der er altså tale om en process over tid, hvor vi løbende udvider samlingerne med flere og flere institutioner. ■

Populære foredrag på Hirtshals Museum

Der har i år været holdt tre forskellige foredrag under emnet Hirtshals Under Besættelsen, og de har været meget vel besøgt. Faktisk var langt de fleste af de 35 pladser besat ved forhåndstilmelding ved de to foredrag i efteråret og vinteren. I september måned fortalte Erna Elisabeth Christensen om sin families evakuering fra Hanstholm til Hirtshals i foråret 1943, og i december måned fortalte Knud Christensen om sit arbejde i modstandsbevægelsen. Det var nogle rigtig gode aftener, hvor der også blev snakket og hygget i kaffe-pausen.

Børn på museum

Oktober måned har stået i børnenes tegn på Vendsyssel Historiske Museum i Hjørring. Ikke færre end 820 børn har været inde forbi museet. Kulturfrikadellen lagde ud i begyndelsen af måneden med et arrangement, hvor 17 børn sammen med deres forældre eller bedsteforældre blev klogere på H.C. Andersen, og hvor vi sammen spiste frikadeller efterfølgende. Efterårsferiens fem hverdage blev besøgt af hele 500 børn, der udforskede museets mange aktiviteter, bl.a.

kort & godt

glasmaling, hyldefløjter og roelygter. Til slut havde museet i de to sidste uger i oktober måned et tilbud til børnehaver i Hjørring Kommune om at komme og blive klogere på H.C. Andersen. Det tog 16 børnehavestuer imod, og i alt deltog 300 børnehavebørn. Alt i alt en dejlig måned på museet med liv og glade dage.

Jubilæer

Vendsyssel Historiske Museums og Historisk Arkivs to jubilæer nærmer sig hastigt. Jubilæumsåret skydes i gang lørdag den 11. januar 2014 ved det traditionelle, årlige nytårsarrangement. Her præsenteres bl.a. et program med alle jubilæumsarrangementer, og der gives en lille forsmag på den store jubilæumsudstilling. Læs mere om nytårsarrangementet i museets kalender eller på hjemmesiden vhm.dk.

WikiVendsyssel

Den 5. oktober 2013 gik det nye webbaserede leksikon WikiVendsyssel i luften. Siden har rigtig mange været inde at kigge på siden, og mange har bidraget med artikler, både privatpersoner og andre arkiver og museer. Der lig-

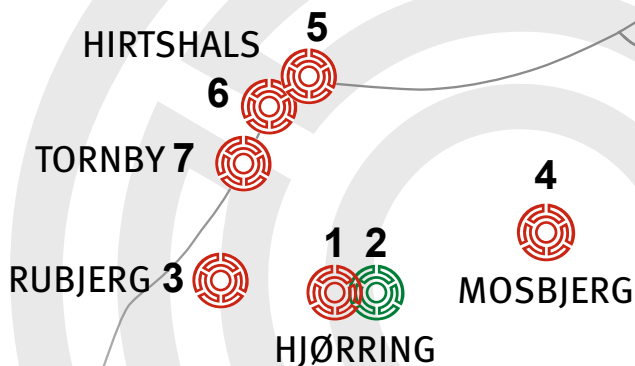
ger allerede mange fine artikler om Vendsyssel på wikien.

Status på bogsamlingen

Bogsamlingerne på Historisk Arkiv bruges dagligt af arkivets besøgende og museets medarbejdere, og det er desværre blevet konstateret, at nogle bøger er bortkommet gennem tiden. For at få overblik over, hvor mange bøger der reelt savnes, gik en af arkivets frivillige medarbejdere, Birthe Mosgaard, for omkring to år siden i gang med at gennemgå hele samlingen. Det meget store arbejde er nu ved at være afsluttet – flere end 6.500 bøger er gennemgået og rengjort! Det kan desværre konstateres, at der mangler en del bøger i samlingen. Nogle af dem vil muligvis kunne findes rundt omkring hos museets medarbejdere, men en del må nok også betragtes som bortkomne. Nogle af bøgerne vil blive forsøgt genanskaffet.

Hjørringhistorie og Kystfortællinger

Der er kommet en ny Hjørringhistorie om Hjørring Nærradio og to nye Kystfortællinger: Det ternede hus og Munchs Hotel ved Tornby Strand.

Vendsyssel Historiske Museum (1)

Museumsgade 3
9800 Hjørring
Tlf.: 96 24 10 50
E-mail: vhm@vhm.dk

Historisk Arkiv (2)

Museumsgade 2
9800 Hjørring
Tlf.: 96 24 10 60
E-mail: arkiv@vhm.dk

Strandfogedgården (3)

Langelinie 2, Rubjerg
9480 Løkken
Tlf.: 98 96 01 60
Tlf.: 96 24 10 50
www.rubjergknude.dk

Landskabs- og Landbrugsmuseet i Mosbjerg (4)

Jerupvej 613, Mosbjerg
9870 Sindal
Tlf.: 96 24 10 50

Hirtshals Museum (5)

Sophus Thomsensgade 6
9850 Hirtshals
Tlf.: 96 24 10 00

Bunkermuseet (6)

Fyret
9850 Hirtshals
Tlf.: 96 24 10 00

Tornby Strand v/det gamle Skudehandlerpakhus (7)

Strandvejen, Tornby
9850 Hirtshals
Tlf.: 96 24 10 50